

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi w połowie każdego miesiąca.

Redaguje

Biuro Związku.

Redakcyja i Administracyja

Lwów, ulica Zybkiewicza 1. 38.

Prenumerata

roczna z przesyłką pocztową 5 kor.

Ogłoszenia

70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

TREŚĆ: Kasy oszczędności a loterya. — Austriackie kasy oszczędności w roku 1907. (dokończenie). — Zaliczki na zastaw własnych książeczek wkładek. — Notatki. — Ruch wkładek w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc listopad 1909. — Inzeraty.

Kasy oszczędności a loterya.

Ogłoszone niedawno co do loteryi liczbowej daty statystyczne centralnej komisji stat. w Wiedniu na rok 1907, powinny były wzbudzić w każdym czytelniku myśl — czy i jak należałoby zło loteryi usunąć. Okazuje się bowiem, że w Galicyi wydano na loteryę liczbową w tymże roku 4 mil. 410 tysięcy Koron — z czego pobrano jako wygrane 2 mil. 285 tysięcy Koron, wobec czego 2,125.000 K. stanowczo i bezwzrotnie dla kraju przepadło. Wydatek ten poniosła najuboższa warstwa ludności — osobniki które najczęściej od ust odejmują sobie — aby postawić niewielką stawkę i ludzię się nadzieją wygranej. A gdyby nawet los sprzyjał i padła wygrana na tę drobną stawkę, to czy ta suma wygranej zabezpieczy dołą biedaka, czy zwolni go od ciężarów i trudów jego życia?

Bynajmniej — te kilka lub nawet kilkadziesiąt koron z wygranej nie tylko biedy nie usunie — ale przeciwnie naturę stawiającego pobudzi do dalszej gry, do hazardu i zmarnowania lekko nabytej wygranej. Cel więc tak materialnie jak i moralnie jest poroniony i raczej można twierdzić, że loterya nie jest „szczęściem“, ale nieszczęściem biednej ludności.

Jak to zło usunąć?

Najkrótszą byłaby sprawa, gdyby państwo zniósło to haniebne źródło dochodu. — Lecz niestety przez lat kilkadziesiąt deputowany ś. p. Müller o to się napróżno kołatał — bo państwo zyskując na tem przedsiębiorstwie około 15 milionów Koron rocznie, nie chce dobrowolnie utracić tak poważnego aktywu budżetu. Skoro więc ten sposób usunięcia loteryi liczbowej jest niemożliwy, musi społeczeństwo samo szukać środków wyplenienia złego. Tutaj otwiera się szerokie pole do działania dla kas oszczędności. Te wkładki loteryjne, z których w Galicyi na jednego mieszkańca wypada 56 h. — powinny wejść do Kas oszczędności, jako wkładki oszczędności. W sposób ten tak znaczny kapitał nie pójdzie na marne, niewyjdzie z kraju i zamiast żądzy gry — pobudzi do cnoty oszczędności. Dzieło to trudne do wykonania, gdyż mamy do czynienia z zakorzenioną wadą warstw ubogich i z podniętą ułatwioną przez liczne kolektury loteryjne.

Jednakże silna wola i trwałe działanie może przecież z latami przynieść owoc zbawienny. Oto szerzyć należy między ludnością ubogą pisma ulotne — przedstawiające zgubę i bezwartość gry w loteryę — należy w tej gałęzi miewać popularne odczyty i wykłady — wciągnąć w tę akcyę duchowieństwo i nauczycielstwo — a z drugiej strony powinny Kasy oszczędności otwierać jak najlichniesze składnice wkładek, ułatwiać na każdym kroku zbieranie oszczędności — składnice oszczędności możliwie zakładać obok kolektur loteryjnych, silnie i godnie je reklamować, godziny urzędowe tak oznaczyć, aby robotnik, sługa, chłopiec sklepowy, terminator, czeladnik i t. p. mogli w dogodnej wolnej chwili — złożyć choćby najdrobniejszą oszczędność — a zmierzając w ten sposób celowo i trwale powinniśmy odciągnąć ludność od bezmyślnych strat loteryjnych.

Dr. Angermann.

W sprawie tej otrzymaliśmy jeszcze jeden artykuł:

Jednym z największych wrogów i najbardziej nieuczciwych konkurentów kas oszczędności jest istniejąca jeszcze jedynie we Włoszech i Austrii loterya liczbowa.

Nazwę swoją: Lotto zawdzięcza ona wynalazcy genuenckowemu Lotto, (Lotto di Genova), a polega w tem, że z pomiędzy 90 liczb (1—90), ciągnie się w pewnym oznaczonym dniu i w pewnym oznaczonym miejscu pięć liczb. Loterya liczbowa wprowadzoną została w Austrii za czasów Maryi Teresy, a pierwsze ciągnięcie odbyło się w Wiedniu w dniu 21. października 1752. W tym też roku hr. Oktaw Cataldi, jako najwięcej oferujący, otrzymał przywilej loteryjny na 10 lat we wszystkich krajach koronnych, i przywilej ten po upływie tych lat 10. przedłużono mu na dalszych lat 8.

W roku 1777 rząd austriacki dochody loteryjne wydzierżawiał za miernym czynszem spółce Barrara et Comp., nakładając atoli na nią obowiązek, że co roku spółka ta wyposaży pięć dziewcząt, których nazwiska zaopatrzone liczbami od 1—90. będą wyciągnięte. Przy wydzierżawianiu w roku następnym odstąpiono od tego obowiązku wyposażania, natomiast nałożono na spółkę obowiązek składania co roku kwoty 12.000 złr. na cele dobroczynne.

W roku 1788 dochody loteryjne przeszły w ręce rządu i od tego czasu a więc przeszło od 121 la

rak tej namiętności toczy ludy Austrii, demoralizuje je, stacza na bezdroża, rujnuje egzystencje jednostek i całych nawet rodzin.

Do niedawna ciągnięcia loteryi liczbowej odbywały się w 10. miastach, obecnie wprowadzie tylko w siedmiu, natomiast po całym obszarze krajów w radzie państw reprezentowanych rozsiane są liczne tak zwane kollektury, pośredniczące w zbieraniu stawek i wypłacania wygranych.

C. k. Centralna komisya statystyczna do roku 1879. ogłaszała szczegółowe daty co do rozwoju loteryjnictwa w Austrii, gdy atoli nawoływania tak w prasie jak w parlamencie o zniesienie loteryi liczbowej znajdowały nader silne argumenty w tych właśnie datach Centralnej komisji statystycznej — zaprzestano tych publikacji — a daty szczegółowe odnoszące się do ilości kollektur, ilości stawek, wysokości kwot postawionych, ilości i kwot wygranych, nie dostawały się prawie do wiadomości publicznej.

Jakie szkody materyjalne i moralne, jakie zgubne skutki dla gospodarstwa społecznego, pociąga za sobą gra w loteryę liczbową, o tem wiele już pisano i mówiono i zdaje się, zbędnem byłoby powtarzać argumenty przeciw temu najniemoralniejszemu sposobowi wyciągania grosza przeważnie od najuboższej ludności.

Że ta rana jest dotkliwą, świadczy fakt, że gdy centralna statystyczna komisya we Wiedniu, po trzydziestoprzeszłoletnim milczeniu w zeszytce lipcowym w roku 1908 ogłosiła daty o monopolu loteryjnym za rok 1907, wszystkie dzienniki i czasopisma bez różnicy przekonań zwróciły na tę bolączkę uwagę społeczeństwa.

Aby dokładniej zapoznać się z tym rakiem toczącym społeczeństwo, przytaczamy poniżej szereg cyfr, odnoszących się specjalnie do Galicyi, — a zestawienie to byłoby tem ciekawsze, gdybyśmy mieli daty odnozące się do naszego kraju od wprowadzenia loteryi. Z uwagi atoli, że zebranie tych dat jest dziś prawie niemożliwe, można sobie wyrobić obraz spustoszenia, jakie loterya w biednej Galicyi wyrządziła na podstawie porównania cyfr z kilku dowolnych lat.

Przedewszystkiem zaznaczyć należy, że najważniejszym bodźcem do gry, jest sposobność do gry, a na brak tej sposobności Galicya chyba uskarżać się nie może. Ilość kollektur w Galicyi wynosiła

w roku:	1876.	1877.	1878.	1879.
	509.	527.	524.	524.

w latach zaś:

1905.	1906.	1907.	1908.
452.	451.	447.	447.

to znaczy, że przeciętnie jedna kollektura wypadła na 11—12.000 mieszkańców i na obszar mniej więcej 150 □ klm.

Ilość stawek i kwoty postawione przedstawiają się następująco:

Rok	Ilość stawek	Kwoty postawione
1876.	9,177.400.	K. 3,122.836.
1877.	10,119.600.	„ 3,276.688.
1878.	9,133.750.	„ 3,943.948.
1879.	9,446.750.	„ 3,046.024.
1905.	11,769.200.	„ 3,889.244.
1906.	12,885.450.	„ 4,475.901.
1907.	12,274.850.	„ 4,410.562.
1908.	12,504.550.	„ 4,492.035.

W ośmioleciu przeto od 1876—1879 i od 1905—1908 Galicya postawiła na loteryę liczbową 30,657.226 Koron, czyli rocznie przeciętnie stawki w Galicyi wynoszą K. 3,832.618. Jeżeli do powyższej cyfry 30,657.226

doładamy przeciętną za 26 lat od 1880—1904 pokaże się, że w okresie 34-letnim t. j. od roku 1876 do 1908 postawiła Galicya sama na loteryę liczbową potężną sumę:

130,305.294 Koron,

to znaczy słowami przeszło stotrzydzieści milionów Koron.

Stotrzydzieści milionów jedno pokolenie poświęciło molochowi gry; i kwotę tę rzuciły warstwy najbiedniejsze, które gdyby te same kwoty złożyły w kasach oszczędności, miałyby dziś przy oprocentowaniu po 4% do żądania od kas kolosalną sumę

555,921 240 Koron.

Są to cyfry zastraszające — ale godne zastanowienia i powinny wszystkich szczerze kraj kochających skłonić do jak najzaciętszej walki z namiętnością do gry w loteryę.

Powie ktoś, że przecież są i wygrane w loteryę. — Tak jest, są, lecz niech nikt się nie łudzi tem, by wygrana nie poszła zaraz z powrotem do kollektury. Jak wyglądają te wygrane, poucza następująca tabela:

Rok	Ilość wygranych	Kwoty wygrane
1876.	126.665.	K. 1,602.804.
1877.	142.572.	„ 1,847.034.
1878.	116.879.	„ 1,354.230.
1879.	134.376.	„ 1,630.536.
1905.	173.485.	„ 2,234.797.
1906.	180.912.	„ 2,557.072.
1907.	166.850.	„ 2,285.825.
1908.	177.390.	„ 2,313.353.

A więc w ośmioleciu 1876—1879 i 1905—1908 skarb państwa tytułem wygranych wypłacił 15,815.634 Koron, a że w tym samym czasie stawki na loteryę wynosiły 30,657.226 — więc Galicya, ta biedna Galicya zrobiła skarbowi w ciągu ośmiu lat prezent z 14,841.592., do której to kwoty doliczyć także trzeba należności stemplowe od wygranych, które obliczone w przybliżeniu wedle skali III., dadzą przeszło 170.000. Bądźmy atoli sprawiedliwi i taki sam obrachunek jak przy stawkach, przeprowadźmy także przy wygranych. — A zatem: ponieważ w ośmiu latach przegrała Galicya 14,841.592 Koron, to znaczy, że rocznie przegrywała 1,455.199., a więc w ciągu lat 34 od 1876 do 1908, Galicya przegrała w loteryę liczbową 38,124.776 Koron, a ta kwota oprocentowana po 4%, dałaby do dziś jeszcze bardzo pokaźną sumę

211,076.614 Koron.

Do walki z loteryą liczbową tem energiczniej wziąć się należy, że jak wyżej podane zestawienie ilości stawek wykazuje, ilość stawek wzrosła znacznie w ostatnich czterech latach w porównaniu z latami 1875—1879., pomimo, ilość kollektur znacznie się zmniejszyła, spadła bowiem z cyfry 527 w roku 1877 na 447 w roku 1908. — Z tego widoczne, że namiętność do gry wzrasta, bo pomimo, że sposobność do gry została zmniejszona, ilość stawek znacznie wzrosła.

Ponieważ szkody, jakie loterya przynosi ogółowi, dotykają wszystkich, czy to pośrednio, czy bezpośrednio, przeto walka z tem nieszczęściem leży w interesie wszystkich. Darmo by się atoli łudził ten, kto by choć na chwilę przypuszczał, że w drodze legalnej, ustawodawczej uda się znieść loteryę liczbową i że państwo, jakkolwiek może nawet uznając całą niemoralność gry, zechce się pozbawić tego tak obfitego źródła dochodu.

Cyfry, które powyżej przytoczyliśmy, odnoszą się się tylko do Galicyi, lecz nie lepiej dzieje się także w innych prowincjach austriackich.

O tem, aby rząd zniósł loteryę liczbową w obecnych warunkach, zwłaszcza przy obecnych deficytach budżetowych, prawie marzyć nie można. — Petycje, interpelacje i wnioski z inicjatywy poselskiej nie skłonią rządu do zrzeczenia się tych, jak widzieliśmy, kolosalnych dochodów z loteryi. — Przeciw grze w loteryę liczbową stanąć powinno całe społeczeństwo, wszystkie organizacje, towarzystwa, instytucje, związki, wszyscy ludzie dobrej woli. Popularne odczyty, wykłady, broszury, pisma ulotne rozrzucone setkami tysięcy egzemplarze powinny zwrócić uwagę tych warstw, które przeważnie loteryi ostatni czasem grosz poświęcają, na straty i szkody, jakie ta gra na jednostki na rodziny sprowadza i jak gwałtownie obniża siły produkcyjne kraju.

W tej walce z grą na loteryę liczbową, kasy oszczędności, towarzystwa zaliczkowe, kasy Raiffeisenowskie powinny najżywszy wziąć udział przez propagowanie oszczędności, tej cnoty, która może stać się największym wrogiem i niszczyicielem tej nieproduktywnej i zgubnej namiętności. Lecz z drugiej strony należy się liczyć ze słabością natury ludzkiej i z pragnieniem uzyskania większych zysków bez trudu.

Tym ludziom, którzy tymi drobnymi stawkami składają tak olbrzymie kwoty w nadziei zrobienia ekstraktu, amba albo terna, tym należy dać pewną rekompensatę za zrezygnowanie z hazardu i dać im coś, coby z jednej strony zaspakajało to pragnienie uzyskania większych zysków bez trudu, z drugiej zaś strony nie narażało na zupełną utratę grosza, tak, jak to ma miejsce przy loteryi w razie niewygrania.

Rzecz nie jest nowa, i już przed paru laty w Niemczech August Scherl wystąpił z projektem zastąpienia gry w loteryę systemem premiowo-oszczędnościowym. System Scherla opracowany w najdrobniejszych szczegółach wywołał sprzeczne zdania, znalazł gorących zwolenników i przeciwników. Akcja atoli przez Scherla projektowana zakrojona jest na zbyt wielką skalę i wątpliwą jest rzeczą, czy system ten w naszych stosunkach i przy organizacji naszych kas dałby się z korzyścią wprowadzić. — Bardziej prostym jest system Mayeta *) i ten z pewnymi modyfikacjami dałby się w naszych kasach zprowadzić. — Można n. p. utworzyć osobny dział książeczek wydawanych dla osób z kategorii wyrobników dziennych, służby, osób pobierających wynagrodzenie tygodniowe czy miesięczne; osoby te byłyby obowiązane wnosić regularnie w oznaczonych terminach wkładki w deklarowanych przez siebie kwotach; wkładki byłyby niżej oprocentowane, natomiast gdy dojdą do pewnej przez kasę oznaczonej wysokości (n. p. K 50) miałyby prawo do premii, przypadającej przez losowanie. Premie te tworzyłyby się z jednej strony z różnicy oprocentowania, z drugiej zaś strony z dotacyi kasy oszczędności wydzielanej co roku na te premie z czystych zysków. Przypuśćmy, że kasa, która oprocentowuje wkładki po 4%, zebrałyby grupę z 200. uczestników, którzy zobowiązali się tygodniowo składać po 1. koronie z prawem do premii. Złożyliby w pierwszym roku ratami tygodniowymi 10.000 Koron — tytułem 4% odsetek od tych wkładek należałaby się im kwota 160 Koron. — Ten procent za pierwszy rok w całości mógłby im być przyznany. Jeśli następnie każda kwota 50 Koron — przez rok następnym pozostanie w kasie, w takim razie kasa od tej kwoty płaciłaby nie 4% lecz 2%, natomiast z pozostałych 2% odsetek i z dotacyi kasy w wysokości n. p. 1%, utwo-

rzyłby się fundusz przeznaczony na premie. — Przy kapitale 10.000 Koron różnica z procentów dałaby 200 Koron — dotacya kasy wynosiłaby 1%, t. j. 100 Koron — i ta kwota 300 Koron byłaby rozlosowaną pomiędzy uczestników. W tym wypadku możnaby potworzyć premie wyższe i niższe, n. p. jedna premia 60 Koron, jedna 40 Koron, jedna 30 Koron, dwie po 20 Koron, aż do wyczerpania całej kwoty na rozlosowanie premij przeznaczonej.

Jest to naturalnie projekt, nad którymby jeszcze bardzo wiele dało się dyskutować, tembardziej, że podany on jest tylko w najgrubszych zarysach i potrzebowałby wygładzenia i omówienia w szczegółach. To jednak pewna, że cokolwiek kasy zrobią dla pobudzenia i propagowania oszczędności, — zrobią dobrze, bo każdy krok na tem polu przyczyni się do osłabienia chętki do gry w loteryę. Czy kasy w ten, czy w ów sposób będą premiowały oszczędności warstw najuboższych, tych warstw, które będą regularnie swoje wkładki wnosili do kasy, jak regularnie przed każdym ciągnięciem wnoszą stawki do kolektur, przysłużą się społeczeństwu, — a choćby nawet przyszło pewne ofiary ponieść, nie powinny się kasy i przed tem zawahać. Statuty kas postanawiają, że część rocznego zysku administracyjnego może być użyta na ogólnie pożyteczne cele, któreby zawsze przedewszystkiem odpowiadały *interesom mniej samotnych uczestników zakładu*. Niechżeż kasy postarają się, by dotychczasowi uczestnicy c. k. loteryi stali się uczestnikami kas oszczędności, a wówczas obie strony, t. j. i wkładkujący i kasy dobrze na tem wyjdą, wkładkujący o tyle, że im kapitał złożony nie przepadnie, a kasy o tyle, że uzyskają do obrotu większe fundusze.

Nasunąwszy się wątpliwości, czy nie ma przeszkód statutowych na wypadek, gdyby kasy chciały pewne wkładki premiować. Ponieważ już i § 6 wzorowego statutu przewiduje premiowanie wkładek nie przewyższających kwoty 1000 Koron — i leżących dłużej niż rok, przeto zdaje się, że akcja kas w tym kierunku nie napotkałaby na żadne przeszkody.

Byłoby rzeczą bardzo pożądaną, aby na ten temat rozwinęła się szersza dyskusya i oświadczamy, że wszelkie głosy w tej sprawie chętnie pomieścimy. (Przyp. red.)

Austryackie kasy oszczędności w r. 1907.

(Dokończenie*)

Jak w tabeli tej widać w r. 1907 wzroty w 12 krajach były większe jak wkładki przeciętnie o 111.08 koron a tylko Galicya i Karyntya stanowią w tym względzie wyjątek. Najwyższa różnica między przeciętną cyfrą zwrotu a przeciętną cyfrą wkładki przypada na Czechy gdzie zwrot był większy o K 157.61 od wkładki i na Galicyę gdzie zwrot był mniejszy o K 5.32.

Ogólną kwotę procentów, łącznie z procentami wypłaconymi w ciągu okresów kapitalizacyjnych uwidocznią wedle krajów koronnych poniżej podane zestawienie. W ostatnich pięciu latach przyrost w samych procentach w austryackich kasach oszczędności wynosił K 865.341.227 podczas gdy nadwyżka wkładek ponad zwroty w tymże samym czasie wynosiła tylko K 56.695.712 — czyli, że skapitalizowane i wypłacone procenta czynią 93.85% wzrostu kapitału wkładkowego z r. 1902. W roku 1907 procenta

*) Oba systemy szczegółowo były omówione w wydanej przez Związek w r. 1905 broszurze Dra Gargasa „Loterya a oszczędność“.

*) Zob. Nr. 10 i 11. Str. 69.

do wkładek dopisane i procenta wypłacone wynoszą K 191.544.118, — a więc kwotę najwyższą, jaką dotąd wykazano, do czego przyczyniło się znacznie podwyższenie stopy procentowej, jakie w niektórych krajach oszczędności w 1907 nastąpiło. Skapitalizowane odsetki wzrosły w tym roku o 7.53%, a więc

w stopniu o wiele wyższym niż wzrost stanu kapitału wkładkowego (+ 3.53%) a procenta które w stosunku do przeciętnej cyfry kapitału wkładkowego za r. 1905 i 1906 wynosiły 3.69% wzrosły w r. 1907 do 3.84% a więc o 0.15%, co wskazuje także na wyższą stopę procentową.

Kraj koronny	Odsetki skapitalizowane i wypłacone				Udział procentów w zwiększeniu stanu wkładek	
	w r. 1906	w r. 1907	Przyrost (+) lub ubytek (-) w porównaniu z r. 1906.		1906	1907
	K o r o n		%		w procentach całego przyrostu	
Austria niższa . . .	40.177.889	42.675.964	+ 2.498.075	+ 6.22	100.00	100.00
Austria wyższa . . .	14.173.496	15.191.368	+ 1.017.872	+ 7.18	100.00	100.00
Solnogród	2.834.980	2.930.128	+ 95.148	+ 3.36	100.00	100.00
Styrya	16.803.213	17.673.993	+ 870.780	+ 5.18	100.00	100.00
Karyntya	3.092.862	3.328.272	+ 235.410	+ 7.61	100.00	93.63
Kraina	4.332.518	4.401.299	+ 68.781	+ 1.59	100.00	100.00
Pobrzeże	1.638.321	1.771.508	+ 133.187	+ 8.13	—	100.00
Tyrol z Voralbergiem	10.503.655	12.100.000	+ 1.596.345	+ 15.20	100.00	62.58
Czechy	58.039.207	63.013.189	+ 4.973.982	+ 8.57	96.01	89.98
Morawia	11.706.757	12.385.561	+ 678.804	+ 5.80	100.00	97.98
Szląsk	4.213.203	4.480.731	+ 267.528	+ 6.35	83.46	100.00
Galicya	9.875.486	10.781.441	+ 905.955	+ 9.17	58.92	100.00
Bukowina	729.407	801.164	+ 71.757	+ 9.84	100.00	—
Dalmacya	10.167	9.500	— 667	+ 6.55	—	—
Ogółem 1907		191.544.118	+ 13.412.957	+ 7.54		100.00
1906	178.131.161	178.131.161	+ 6.288.989	+ 3.66	100.00	100.00
1905		171.842.172	+ 6.518.280	+ 3.94		98.55
1904		165.323.892	+ 6.824.008	+ 4.31		80.66
1903		158.499.884	+ 4.455.713	+ 2.89		74.31

W 13 krajach koronnych maximum dotychczas wykazanych procentów przypada na rok 1907 a tylko w Dalmacyi, gdzie stan kapitału wkładkowego prawie nieustannie maleje na rok 1899. Wzrost procentów wynoszący w r. 1907 K 13.412.957 był skutkiem powiększenia się kapitału wkładkowego o przeszło 16 milionów i skutkiem oprocentowania wyższego prawie o 0.15% czyli o K 7.123.968 większy niż w roku poprzednim. Na ogólne zwiększenie się procentów roku 1907 w porównaniu z rokiem 1906 złożyło się 13 krajów koronnych, a tylko Dalmacya wykazuje ubytek (— 667 K).

Podczas gdy w latach 1897—1900 kapitał wkładkowy zwiększał się wyłącznie skutkiem kapitalizacji procentów, w latach 1901 i 1902 skapitalizowane procenta wynosiły 80.39% i 60.38% przewyżki wkładek. W następnych latach stosunek ten się znowu niekorzystnie ukształtował gdyż w r. 1903 przypada na skapitalizowanie odsetki 74.31% w r. 1904: 80.66% a w r. 1905: 98.55% nadwyżki wkładek nad zwroty w ostatnich zaś dwu latach odsetki skapitalizowane przewyższają przyrósł wkładek i to w r. 1906 o K 21.590.752 a w r. 1907 o K 18.656.222.

Jako rezultat skreślonego powyżej ruchu wkładek i zwrotów tudzież skapitalizowanych procentów przedstawia się nam stan kapitałów wkładkowych wedle krajów wedle tabeli na następnej stronie: *).

A zatem stan kapitału wkładkowego z końcem roku 1907 wynoszący K 5.077.304.571 osiągnął najwyższą dotąd wykazaną cyfrę a w pięcioleciu 1903—1907 powiększył się o 922.036.939 koron czyli o 21.19% a w szczególności:

w Czechach o	K	330.642.433
w Austrii niższej o	"	200.957.163
w Galicyi o	"	67.531.188
w Austrii wyższej o	"	67.400.016
w Morawii o	"	64.616.716
w Tyrolu z Przedarulanją	"	59.144.246
w Styryi o	"	48.830.386
w Szląsku o	"	25.888.544
w Krainie o	"	21.542.532
w Karyntyi o	"	15.191.424
w Pobrzeżu o	"	9.664.269
w Solnogradzie o	"	7.093.911
na Bukowinie o	"	3.577.285
zmniejszył się natomiast w Dalmacyi o	K	43.174

Względny atoli przyrósł w poszczególnych krajach koronnych przedstawia się nieco inaczej i wedle tego idą poszczególne kraje w następującym porządku:

Względny przyrósł kapitału wkładkowego 1903—1907:

Galicya	32.69%
Szląsk	27.84%
Czechy	24.79%
Pobrzeże	24.64%
Morawia	24.42%
Kraina	23.65%
Tyrol	22.39%
Bukowina	22.24%
Karyntya	20.88%
Austria niż.	20.71%
Austria wyż.	20.41%
Styrya	12.20%
Solnogród	9.79%
Dalmacya	14.83%

*) Tabela patrz na następnej stronie.

Kraj koronny	Stan kapitału wkładowego				Przeciętnie wypada		Udział krajów w procentach całego kapitału wkładowego
	z 31 12 1906	z 31 12 1907	Wzrost (+) lub ubytek (-) w porównaniu z rokiem poprzednim		na jedną książeczkę	na jedno-go mieszkańca	
	K o r o n		%		K o r o n		
Austria dolna	1.135.298.692	1.171.647.463	+ 36.348.771	+3.20	1.285.69	349.67	23.07
Austria górna	384.091.038	397.634.680	+ 13.543.642	+3.53	1.496.68	474.73	7.83
Solnogród	78.052.499	79.559.370	+ 1.506.871	+1.93	1.327.87	375.61	1.57
Styrya	445.622.967	449.224.301	+ 3.601.334	+0.81	1.332.88	315.20	8.85
Karyntya	84.388.594	87.943.471	+ 3.554.887	+4.26	1.114.86	233.48	1.73
Kraina	111.333.839	122.638.006	+ 13.044.167	+1.17	1.321.28	216.59	2.22
Pobrzeże	48.532.701	48.881.755	+ 349.054	+0.72	1.332.30	59.67	0.96
Tyrol i Voralberg	303.974.716	323.309.270	+ 19.334.554	+6.36	1.577.24	309.98	6.37
Czechy	1.594.330.040	1.664.363.262	+ 70.033.222	+4.39	1.341.78	249.93	32.78
Morawia	316.585.563	329.226.203	+ 12.640.640	+3.99	1.458.05	127.50	6.48
Szląsk	114.396.503	118.871.142	+ 4.474.639	+3.91	1.235.47	159.61	2.34
Galicja	267.551.251	274.097.055	+ 6.545.804	+2.45	925.20	34.66	5.40
Bukowina	19.999.715	19.660.646	- 339.069	-1.70	932.89	24.83	0.39
Dalmacya	258.557	247.947	- 10.610	-4.10	901.63	0.39	0.01
Ogółem 1907		5.077.304.571	+172.887.896	+3.53	1.315.05	181.36	100.—
1906	4.904.416.675	5.904.416.675	+156.540.409	+3.30	1.321.24	177.56	
1905		4.747.876.266	+174.371.671	+3.81	1.316.02	172.58	
1904		4.573.504.595	+204.954.782	+4.48	1.289.56	167.90	
1903		4.368.549.813	+213.282.181	+5.13	1.260.87	161.98	

Przeciętna zatem cyfra względnego przyrostu wynosi 22.19% i ponad tę przeciętną wykazuje przyrost stanu wkładek 8 krajów, między którymi Galicja zajmuje pierwsze miejsce z cyfrą 32.69%

Przyrost i ubytek wkładek w roku 1907 rozdzielają się na poszczególne kraje monarchii w sposób następujący:

Kasy oszczędności z przyrostem wkładek za rok 1907

Kraj	Ilość kas z przyrostem	Kwota przyrostu	w procentach
		Koron	
Austria niższa	79.	40,268.263.	6.91.
Austria wyższa	43.	13,980.865.	3.77.
Solnogród	8.	1,612.985.	2.14.
Styrya	48.	7,878.627.	3.82.
Karyntya	10.	3,849.973.	5.28.
Kraina	10.	2,927.950.	7.11.
Pobrzeże	2.	1,409.792.	6.13.
Tyrol z Przedarulanją	19.	20,043.390.	6.87.
Czechy	208.	76,073.881.	5.46.
Morawia	78.	14,252.974.	5.96.
Szląsk	23.	4,618.678.	4.26.
Galicja	40.	8,625.138.	6.32.
Bukowina	1.	136.361.	39.64.
Dalmacya	1.	3.449.	2.68.
Razem w r. 1907 :	570.	195,682.326.	5.52.
" 1906 :	561.	176,251.834.	4.49.
" 1905 :	543.	187,003.412.	4.97.
" 1904 :	554.	209,844.544.	5.26.
" 1903 :	548.	247,756.362.	6.74.

Kasy oszczędności z ubytkiem wkładek.

Kraj	Ilość kas z ubytkiem	Kwota ubytku	w procentach
		Koron	
Austria niższa	3.	3,919.492.	0.71.

Austria wyższa	3.	437.223.	3.29.
Solnogród	1.	106.114.	3.92.
Styrya	9.	4,277.293.	1.79.
Karyntya	3.	295.096.	2.56.
Kraina	2.	1,623.783.	2.31.
Pobrzeże	1.	1,060.738.	4.16.
Tyrol z Przedarulanją	2.	708.836.	5.80.
Czechy	20.	6,040.659.	3.02.
Morawia	8.	1,612.334.	2.08.
Szląsk	3.	144.039.	2.47.
Galicja	10.	2,079.334.	1.59.
Bukowina	3.	475.430.	2.42.
Dalmacya	1.	14.059.	4.10.
Razem w r. 1907 :	69.	22,794.430.	1.68.
" 1906 :	61.	19,711.425.	2.41.
" 1905 :	68.	12,631.741.	1.56.
" 1904 :	40.	4,889.762.	1.28.
" 1903 :	37.	34,474.171.	7.21.

A więc 570 kas oszczędności wykazuje przyrost wkładek, w kwocie 195,682.326 Koron, 69 zaś kas ubytek wkładek w kwocie 22,794.430 Koron.

Przeciętna należność jednej książeczki wynosiła w roku 1906 1321 koron 24 halerzy (w pocztowej kasie oszczędności tylko 108 koron 64 halerzy), w roku zaś 1907 1315 koron 5 halerzy w pocztowej kasie oszczędności 105 koron 64 halerzy).

Ponieważ w roku 1907 liczba wkładających w porównaniu z rokiem 1906 wzrosła o 4.01% wkładki zaś w roku 1907 wzrosły o 3.53%, przeto z faktu, że przeciętna kwota wypadająca na jedną książeczkę zmniejszyła się o 6 Koron 19 halerzy, należy wnioskować, że w roku 1907 znaczna liczba wkładek większych została z kas oszczędności wycofaną.

Przeciętna kwota oszczędności, przypadająca na głowę, wynosząca w roku 1870 zaledwie 28 koron stale wzrastała, a w roku 1907 wynosiła 181 koron 36 halerzy (w roku 1906 177 koron 56 halerzy). Znacznie wyżej ponad tę cyfrę przeciętną stoją następujące kasy oszczędności z przeciętną wkładką na jednego mieszkańca w Austrii górnej 474 Koron 73

halerzy — w Solnogradzie 375 koron 61 halerzy — w Austrii niższej 339 koron 67 halerzy. — w Styryi 315 koron 20 halerzy. — w Tyrolu 309 koron 98 halerzy. — w Czechach 250 koron — halerzy. — w Karyntyi 233 koron — halerzy. — w Krainie 217 koron — halerzy.

Natomiast w Szlązku przypada na głowę tylko 160 koron — halerzy. — w Morawii 128 koron — halerzy. — w Póbrzeżu 60 koron — halerzy. w Galicyi 35 Koron — halerzy. — na Bukowinie 25 — halerzy, — a w Dalmacyi — koron 39 halerzy.

Zaliczki na zastaw własnych książeczek wkładkowych.

W ostatnich czasach kasy oszczędności coraz częściej zmuszane są po prostu w niektórych sprawach walczyć do upadłego i przeprowadzać je przez wszystkie instancje, a to głównie z tych powodów, że władze nadzorcze czasami zbyt małodusznie i zbyt ciasno interpretują, czy to postanowienia regulatywu, czy też statutu danej kasy. Odnosi się to zwłaszcza do kas w niektórych niemieckich prowincjach austryackich a jeszcze więcej do kas czeskich, które z godną uznania stałością bronią się zbyt silnem zacieśnianiem ich praw i ich sfery działalności — zwłaszcza tam, gdzie chodzi o sprawy zasadnicze. W tych wypadkach kasy nie cofają się nawet przed znacznymi kosztami, z jakimi persekwowanie sprawy aż do trybunału administracyjnego jest połączone.

Społtelni Obzor organ związku czeskich kas oszczędności donosi, że miejska kasa oszczędności w Pradze od dłuższego już czasu udzielała zaliczek na zastaw własnych książeczek wkładkowych. Atoli namiestnictwo czeskie załatwiając zamknięcia rachunkowe za rok 1906 reskrytem z roku 1907, poleciło dyrekcji tejsze kasy, aby starała się o ile możności jak najrychlej o to, by zaliczki na zastaw własnych książeczek zostały spłacone a nadto poleciło, by w przyszłości kasa zaliczek takich nadal nie udzielała. Przeciw temu zarządzeniu namiestnictwa kasa oszczędności miasta Pragi wniosła należycie umotywowany rekurs, w którym oświeliła całą sprawę ze stanowiska prawnego i faktycznego. Ministerstwo atoli rekursu nie uwzględniło, a w reskrypcie z dnia 23. czerwca 1908 roku, jako motyw odmownego załatwienia podało, że statut kasy oszczędności w Pradze w § 22., w którym mowa o fruktyfikacji kapitału wkładkowego nie przewiduje udzielania zaliczek na zastaw własnych książeczek wkładkowych. Kasa oszczędności nie odwołała się wprawdzie wówczas do trybunału administracyjnego, ale też i nie wykonała polecenia namiestnictwa co do zastanowienia udzielania pożyczek na zastaw książeczek, tak że namiestnictwo załatwiając zamknięcia rachunkowe za rok 1907, reskrytem z dnia 26. maja 1908 *) ponowiło polecenie co do zwinięcia tego działu zaliczek. Przeciw temu zarządzeniu kasa wniosła znowu rekurs do ministerstwa — ale bez skutku, ministerstwo bowiem reskrytem z dnia 26. stycznia 1909 oświadczyło, że nie może zmienić stanowiska, zajętego w tej samej sprawie w poprzednim reskrypcie z roku 1908. Innego powodu, jak że „lombardowania książeczek własnych nie jest w statucie przewidziane“ ministerstwo nie naprowadziło. Przeciw temu reskryptowi wniosła więc miejska kasa oszczędności zażalenie do trybunału administracyjnego motywując je mniej więcej następująco:

*) 26. maja 1908 namiestnictwo czeskie załatwiło już zamknięcie rachunków za rok 1907. W Galicyi i po trzy lata oczekują na załatwienie.

Udzielanie zaliczek na własne książeczki wkładkowe jest wedle statutów miejskiej kasy oszczędności w Pradze dopuszczalne, gdyż § 22. postanawia, że kasa oszczędności „może udzielać zaliczek na zastawy“ (więc nie tylko na papiery wartościowe), a chociaż w dalszym ciągu tego ustępu zawarte jest wyliczenie pewnych papierów wartościowych, to przecież wyliczenie to ma charakter demonstratywny a nie taksatywny (na co wskazywałoby słówko: jakoto). Co się tyczy istoty rzeczy a więc pewności zastawu, należy konstataować, że warunek ten jest w zupełności spełniony i nie można kasie oszczędności wzbraniać udzielania na własne książeczki, zwłaszcza, że i wedle dotychczasowych przepisów (nieodpowiednich ze względu na ograniczenia co do wysokości) mogą być pieniądze sieroce składane na książeczki. Nie można także nieprzychylnego stanowiska władz nadzorczych usprawiedliwić tem, że książeczki wkładkowe nie są papierami wartościowymi, lecz tylko tak zwanymi papierami legitymacyjnymi, gdyż w praktyce należy uważać książeczki wkładkowe kas oszczędności za postawione na równi z papierami wartościowymi, co częściowo wynika z tego, że wkładkę wypłaca się temu, kto książeczkę okaże, częściowo zaś z postanowień ustawy egzekucyjnej (§ 296), która mając na uwadze gospodarcze funkcje poszczególnych papierów, nietylko książeczki kas oszczędności, ale nawet książeczki wkładkowe banków i towarzystw zaliczkowych postawiła na równi z papierami, w teorii niespornie za wartościowe uznanymi. Realizacja zaś takich książeczek wkładkowych może się odbyć o wiele pewniej niż realizacja zalombardowanych papierów wartościowych; potrzeba bowiem tylko wkładkę wypłacić i pokryć nią zaliczkę, co i dla dłużnika jest korzystniejszem, wykluczoną tu bowiem jest możliwość straty w razie spadku kursu. Tak więc i w tym kierunku zastawowi papierów wartościowych nie można dawać pierwszeństwa przed zastawem na własne książeczki wkładkowe.

Ponadto odgrywają tu rolę względy oportunistyczne, które wyjaśniają, dlaczego publiczność ucieka się do zastawiania książeczek wkładkowych i nie może pojąć po prostu, dlaczegooby uzyskanie zaliczek na zastaw książeczek wkładkowych miało być niedopuszczalne. W wielu wypadkach stronie zależy na tem, aby wkładka wniesiona na książeczkę została nienaruszoną, co ma swe znaczenie n. p. przy książeczkach dawniejszych, co do których obowiązuje wyższa stopa procentowa niż obecnie obowiązująca; podjęcie więc wkładki choćby na krótki czas z książeczki dawniejszej wyżej oprocentowanej i złożenie tej kwoty napowrót na książeczkę wedle obowiązującej obecnie niższej stopy procentowej pociągnęłoby za sobą stratę w procentach. Nie mniej ważnym jest tu względ, moment wychowawczy i psychologiczny; przez udzielanie bowiem zaliczek na książeczki nie osłabia się wcale u publiczności zmysłu oszczędności, lecz owszem go się popiera, bo właściciel książeczki prędzej spłaci udzieloną zaliczkę, niżby napowrót złożył to, co w przypadku nagłej potrzeby z niej podjął.

Wreszcie należy zwrócić uwagę i na tę okoliczność, że jeśliby kasa oszczędności podzielała zapatrywanie ministerstwa, musiałaby ponieść szkodę choćby tylko przez to, że postępowanie takie odstęrczałoby strony od wchodzenia w stosunki z kasą oszczędności i strony te wchodziłyby w interes a z temi instytucjami, które takich trudności nie robią. Odmawianie zaliczek na książeczki wkładkowe mogłoby zresztą całkiem słusznie wywołać u publiczności pewne niedowierzanie i zachwiać zaufaniem do kas oszczędności, czego w interesie dobrej sławy tych instytucyj unikać należy.

Przy ocenianiu, czy udzielanie zaliczek na własne książeczki jest dopuszczalne, nie można się powoływać ani na regulatywy, który jest przestarzały, ani na statuty wzorowe, lecz tylko na statut kasy oszczędności miasta Pragi, który udzielania takich zaliczek nie zabrania, wyrażając się ogólnikowo, że „wolno udzielać zaliczek na zastawy”. — Zresztą zapatrywanie to podziela także pruskie statuty kas oszczędności, w których udzielanie zaliczek na zastaw książeczek wyraźnie jest dozwolone.

Na zażalenie to rozpisana została rozprawa przed trybunałem administracyjnym na dzień 10. listopada r. b.; w wezwaniu na termin zaznaczono, że ministerstwo ze swej strony nie wniosło zarzutów.

Praską kasą oszczędności zastępował Dr. Emanuel Zeis adwokat w Taborze i wedle telegraficznego zawiadomienia, zażalenie kasy zostało uwzględnione. Motywy orzeczenia trybunału administracyjnego nie są jeszcze znane; skoro tylko zostaną ogłoszone, nie omisszamy zaznajomić z nimi naszych czytelników.

NOTATKI.

SANKCYA. Dziennik ustaw państwowych ogłasza ustawę z dnia 15 września 1909. Nr. 198 co do podwyższenia bezpieczeństwa pupilarnego dla wkładek w austriackich kasach oszczędności i w pocztowej kasie oszczędności i w pocztowej kasie oszczędności do kwoty 3.000 koron.

Kwiatek fiskalizmu. Rada miejska w K. na swem posiedzeniu w dniu 8. lipca 1897 uchwaliła założyć miejską kasę oszczędności i przyjęła statut, ułożony w najgłówniejszych zarysach wedle statutu wzorowego z r. 1892. Statut ten uzyskał zatwierdzenie władzy politycznej krajowej dopiero dnia 21. września 1898, odnośny zaś reskrypt c. k. Namiestnictwa doręczony został radzie miejskiej znacznie później, tak że Zarząd kasy mógł się ukonstytuować dopiero w dniu 7. grudnia 1898. Tymczasem Dyrekcya okręgu skarbowego w S. wymierzyła tej kasie należność ekwiwalentową, a jako chwilę, od której się rozpoczyna obowiązek kasy do opłacania należności ekwiwalentowej, oznaczono datę 8. lipca 1907, w tym bowiem dniu upływa 10 lat od chwili, w której Rada miejska powzięła uchwałę co do założenia kasy oszczędności i przyjęła statuty. Kasa oszczędności w K. wniosła rekurs przeciw temu oznaczeniu terminu, od którego rozpoczyna się obowiązek kasy do opłaty należności ekwiwalentowej.

Rada miejska we Lwowie jeszcze w roku 1901 uchwaliła założyć miejską kasę oszczędności i przyjęła statut, wobec więc pojęcia Dyrekcji okręgu skarbowego w S. nieistniejąca jeszcze nawet miejska kasa oszczędności we Lwowie będzie obowiązującą do opłacenia należności ekwiwalentowej.

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc listopad 1909.

	%	Stan kapitału wkładkowego z dniem 30. września 1909		W ciągu miesiąca listopada 1909.						Różnica		Stan kapitału wkładkowego z dniem 31. października 1909		
		K.	h.	wnosiły wkładki			zwrócone			K.	h.	K.	h.	
				Stron	K.	h.	Stron	K.	h.					
Bochnia m.	5	3,272.469	91	231	139.934	36	202	63.129	26	+	76.805	10	3,349.275	01
Bochnia p.	4-4 1/2	2,754.903	93	221	58.990	22	100	47.386	30	+	11.390	22	2,765.907	85
Bohorodczany p.	5	774.654	14	106	30.970	28	72	22.071	10	+	8.899	18	783.553	32
Brzesko p.	4 1/2-4	986.348	54	171	38.227	75	59	64.015	11	-	25.787	36	960.561	18
Brzeżany p.	5	1,586.146	19	59	147.684	18	96	115.175	81	+	32.508	37	1,618.654	56
Buczacz* p.	3-5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dąbrowa m.	4 1/2-5	934.877	73	112	65.098	59	61	39.864	29	+	25.234	30	960.112	03
Dobromil* m.	4 1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drohobycz m.	4	3,086.859	78	167	227.897	44	165	161.740	50	+	66.156	94	3,153.016	72
Gródek Jagielloński* m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka* p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jarosław* m.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalusz p.	4	426.021	74	83	43.183	—	64	16.386	34	+	26.796	66	452.818	40
Kalusz p.	4 1/2	417.084	17	—	—	—	10	4.850	10	-	4.850	10	412.234	07
Kołomyja m.	4	4,632.381	77	481	187.459	55	498	197.898	70	-	10.439	15	4,621.942	62
Kraków m.	4	37,298.091	19	3062	1,266.350	78	2232	1,446.477	05	-	190.126	27	37,107.964	92
Kraków p.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krosno m.	4 1/2	1,724.662	50	150	37.570	05	79	83.695	91	-	46.125	86	1,678.536	64
Lwów gal.	4	89,281.144	14	10331	4,329.348	03	9873	3,619.364	98	+	709.983	05	89,991.127	19
Mielec p.	5	721.901	41	55	29.405	73	45	43.400	85	-	13.995	12	707.906	29
Myślenice p.	4 1/4	1,698.054	42	—	67.173	02	—	36.764	46	+	30.408	56	1,728.462	98
Nowy Sącz m.	4 1/4-5	4,225.930	40	352	266.881	28	322	153.475	16	+	113.406	12	4,339.336	52
Nowy Targ* p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze m.	4 1/4	3,415.602	89	377	185.488	82	332	140.685	57	+	44.803	25	3,460.406	14
Przemyśl m.	4	7,717.922	08	504	359.809	19	634	280.851	70	+	78.957	49	7,796.879	57
Ropczyce p.	4	1,421.164	36	63	42.513	86	82	63.234	78	-	20.770	92	1,400.393	44
Rudki p.	4 1/2-5	313.959	83	41	24.399	48	56	14.317	10	+	10.082	38	324.042	21
Rzeszów m.	4	3,635.462	60	237	114.746	29	284	176.129	90	-	61.383	61	3,574.078	39
Sambor m.	4 1/2	4,987.253	99	363	111.340	46	374	147.799	10	-	36.458	64	4,950.795	35
Sambor* p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sanok m.	4 1/2	2,915.635	26	187	159.737	53	166	126.113	36	+	33.624	17	2,949.259	43
Sniatyn m.	5 1/2	317.901	76	94	38.283	85	52	13.901	32	+	24.382	03	342.283	79
Sniatyn p.	5	1,501.893	26	110	26.210	22	54	20.659	81	+	5.550	41	1,507.443	67
Sokal m.	4 1/2	1,507.734	46	131	58.473	71	130	54.328	02	+	1.145	69	1,511.880	15
Stryj m.	4 1/2	3,513.255	98	200	190.985	75	349	162.797	61	+	28.188	14	3,541.444	12
Tarnobrzeg p.	4 1/2-5	1,578.511	93	108	79.898	70	85	231.586	16	-	151.687	46	1,426.824	27
Tarnopol m.	4 1/4	6,621.328	32	970	350.902	20	841	289.934	72	+	60.967	48	6,682.295	80
Trembowla p.	4 1/2	974.688	87	113	66.945	95	94	32.450	62	+	31.495	33	1,006.184	20
Wadowice p.	4	4,577.043	96	289	226.034	06	260	177.732	63	+	48.301	43	4,625.345	39
Wieliczka* p.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaleszczyki p.	4-5	844.433	53	60	18.596	10	74	28.017	41	-	9.421	31	835.012	22

* Do chwili zamknięcia numeru wykazu nieotrzymaliśmy.

Nakładem Związku gal. kas oszczędności

wyszła

INSTRUKCYA MANIPULACYJNA

dla

KAS OSZCZĘDNOŚCI

Cena za egzemplarz 18 koron.

== Do nabycia w Biurze Związku. ==

DOM BANKOWY

Kantor wymiany

SOKAL & LILIJEN

kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i waluty zagraniczne po możliwie najskrupulatniejszych kursach, skutecznie pod takimi samymi warunkami wszelkie zlecenia giełdowe zarówno na giełdzie wiedeńskiej jak i na giełdach zagranicznych, wypłaca wszelkie kupony możliwie bez potrącenia jakiegokolwiek prowizji inkasowej.

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu

WE WÓWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł. i od 3 do 4 popoł.

książeczki wkładkowe

z 4% oprocentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k. jednego dnia i na jedną książeczkę bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizji, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

FILIA

Pragskiego Banku Kredytowego

we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1. 29

(Nr. telefonu 937, 946, 846).

Zakład centralny w Pradze. Filie w Kolinie Otomuńcu i Brodach.

Wpłacony kapitał akcyjny K. 9,000,000.

Fundusze rezerwowe i gwarancyjne K. 4,100,000.

Korzystne załatwianie

wszelkich transakcji bankowych i lokacji kapitałów

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadzanie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatę w rachunku bieżącym). — Otwieranie kredytów i udzielanie zaliczek na pokład papierów wartościowych. — Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. — Ubezpieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. — Listy polecające i akredytywy na sezony podróży. — Eskont weksli. — Inkasa i wypłaty w kraju i na miejsca zagraniczne. — Wkładki pieniężne, na książeczki wkładkowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje po

4 1/2 procent

na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem: oprocentowanie po 4 1/3% i w rachunku bieżącym.

Oddział komercyjny:

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych i budowli publicznych, kredyty na podatki i cła. Zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tychże.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

LWÓW

Kapitał akcyjny:
K. 80,000,000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027,428.13.

we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 13.

Telefon nr. 57. Dyrekcya
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny

Wiedeń

FILIE: Augsburg, Z. Borno, Budapeszt, Czernowce, Grac, Prosejów, W. Neustadt i St. Pölten.

12 kantorów wymiany i kas depozytowych we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 4% książeczki wkładkowe. (Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszy. Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczki w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagranicznych. Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Rewiduje bezpłatnie numera losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgąszczonymi stosunkami w całym świecie kupieckim.